

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoCsp/26/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214217686
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2214217686.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Lucia Mizerová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Renáta Gavalcová, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: J. O., nar. XX.X.XXXX, adresa P. W., K.. V. XXXX/XX, o zaplatenie 6.463,91 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, č.k. 5C/517/2014-148 zo dňa 5.3.2019 - proti zamietajúcemu výroku III. a proti výrokom IV. a V. o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietajúceho výroku III. m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok z úveru zo sumy 6.329,52 Eur vo výške 14,9% od 18.6.2013 do zaplatenia, najdlhšie do 15.12.2022, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšku napadnutej časti zamietajúci výrok III. p o t v r d z u j e .

III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na pomernú náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) v rozsahu 79,26%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku rozhodol nasledovne: I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi riadny úrok z úveru 14,9% ročne zo sumy 6.329,52 € do 17.06.2013, do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. V časti nároku na zaplatenie poplatkov za upomienky v sume 65,97 € súd konanie zastavuje.

III. Vo zvyšku sa žaloba z a m i e t a .

IV. Žalobcovi sa priznáva nárok na náhradu trov konania vo výške 95,84%.

V. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku v samostatnom uznesení.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne na základe aplikácie ust. § 497, § 708 ods. 1 a § 710 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 5, 9, § 54 ods. 1, 2 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, § 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoSÚ“) a vecne tým, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia nedoplatku na úverovej istine 6.463,91 Eur, úrokov 1.500,35 Eur, sankčných poplatkov 647,18 Eur a poplatkov za upomienky 65,97 Eur, úroku z nezaplatennej istiny vo výške 14,9% ročne od 5.9.2014 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 8% ročne z nezaplatennej istiny a nezaplatených úrokov od 5.9.2014 do zaplatenia. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 23.8.2018 výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.329,52 Eur, spolu s úrokom z omeškania 8% ročne zo sumy 6.329,52 Eur od 5.9.2014 do zaplatenia

a vo zvyšku žalobu zamietol. Na základe odvolania žalobcu, odvolací súd uznesením zo dňa 17.8.2018 zrušil výrok II. tohto rozsudku a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Z vykonaného dokazovania mal prvoinštančný súd za preukázané, že strany uzavreli dňa 12.12.2012 úverovú zmluvu pod číslom 24884, na základe ktorej bol poskytnutý úver vo výške 6.500,-Eur s dohodnutou úrokovou sadzbou 14,9% ročne. Výška anuitnej splátky 105,47 Eur, s termínom splatnosti prvej splátky dňa 15.1.2013, s konečnou splatnosťou úveru 15.12.2022, v počte 120 splátok. Výška RPMN 16,78% a priemerná výška RPMN ku dňu podpisu zmluvy 19,37% celková čiastka, ktorú mal vrátiť žalovaný predstavovala sumu 12.895,20 Eur. V rámci zmluvy si účastníci konania v článku 4 bod 4. 1 a 4.3 mali dojednať sankcie v prípade porušenia povinnosti zo zmluvy, zaplataenie úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatenej anuitnej splátky až do jej zaplataenia. Nakoľko žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 6.500,-Eur, v dôsledku splnenia podmienok požadovaných zákonom, bol povinný žalovaný zaplatiť istinu s príslušenstvom. Z dokladov predložených žalobcom, vyplynulo, že žalovaný na úvere zaplatil 175,- Eur, takže čo do rozdielu 6.329,52 Eur bol nárok žalobcu dôvodný.

4. Súd prvej inštancie ďalej posudzoval nárok žalobcu na zaplataenie dohodnutého zmluvného úroku 14,9% ročne aj po zosplatení, a to až do úplného splatenia. Mal za to, že žalobcovi takýto úrok nepatrí, čo vyplýva predovšetkým z ustanovenia § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je záväzok vrátiť úrok splatný „spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky“. Veriteľ teda má nárok na úroky ako zmluvnú odplatu za užívanie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o úvere, za čas, počas ktorého dlžník užíva peňažné prostriedky v súlade so zmluvou. V momente, kedy užívanie peňažných prostriedkov zo strany dlžníka je v rozpore so zmluvou (lebo ich nevrátil v lehote splatnosti, či už dohodnutej v zmluve alebo v dôsledku predčasného zosplatenia), ide o omeškание upravené osobitnými predpismi, na ktoré sa viažu iné (zákonné) nároky, a tieto možno zmluvne upraviť (modifikovať) len v tom rozsahu, v akom to zákon pripúšťa. Opačný výklad by podľa súdu viedol k neprimeranému a nedôvodnému zvýhodneniu veriteľov poskytujúcich peňažné prostriedky na základe zmluvy o úvere (§ 497 a nasl. Obchodného zákonníka) alebo zmluvy o pôžičke (§ 657 a nasl. Občianskeho zákonníka) oproti všetkým iným veriteľom peňažných prostriedkov. Podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, ale aj podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka je totiž maximálna sadzba úrokov z omeškania v občianskoprávných vzťahoch (a tým aj vo vzťahoch so spotrebiteľom, porov. § 369 ods. 1 tretiu vetu Obchodného zákonníka) kogentná a nemožno sa od nej dohodou odchýliť (R 5/2000). Tým, že by sa veriteľovi dovolilo žiadať za dobu omeškania popri úrokoch z omeškania aj zmluvné úroky, by sa táto kogentnosť v podstate obchádzala. Takáto možnosť by bola pritom dostupná len veriteľom úverov a pôžičiek, keďže len tieto umožňujú dohodu o úroku na dobu užívania peňažných prostriedkov.

5. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalobcovi patrí úrok len za obdobie do zosplatenia 17.6.2013. Výšku riadneho úroku do zosplatenia na základe podkladov žalobcu nebolo možné stanoviť pevnou sumou, preto súd ju ustálil obdobím a výškou úroku z istiny. Súd tiež uviedol, že žalobca si úrok z omeškania z uplatnenej istiny nežiadal.

6. Nakoľko v časti nároku na zaplataenie poplatkov, žalobca žalobu vzal späť, bez uvedenia dôvodu, súd prvej inštancie konanie v tejto časti s poukazom na ust. § 145 ods. 2 CSP zastavil.

7. O nároku na náhradu trov konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa úspešnosti v spore, na základe čoho priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 95,84%.

8. Pri určení lehoty na plnenie, poukázal súd prvej inštancie na § 232 CSP a uviedol, že súdu sa nepodarilo zistiť pomery žalovaného, okrem zadováženia potvrdenia o príjme do októbra 2018, pričom neboli známe jeho mesačné výdavky z tohto príjmu, ani ďalšie jeho majetkové pomery, ktoré pri stanovení splátok súd musí zohľadniť, preto stanovil štandardnú lehotu na plnenie do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

9. Proti tomuto rozsudku výslovne v rozsahu zamietajúceho výroku III. a výroku IV. a V. o trovách konania podal odvolanie žalobca, pričom uplatnil odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) CSP, teda že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Domáhal sa, aby odvolací súd v zmysle § 388 CSP rozsudok v napadnutej časti zmenil a vyhovel žalobe

v plnom rozsahu, okrem časti, v ktorej bolo konanie zastavené, žalovaného žiadal zaviazať zaplatiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň priznať žalobcovi náhradu trov konania aj trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

10. K nároku na zaplatenie zmluvného úroku po zosplatnení uviedol, že nárok na tento úrok trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia, teda aj po predčasnom zosplatnení. V tejto súvislosti poukázal na zákonné ustanovenia § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, § 16 ods. 1 ZoSÚ. Dôvodil, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. Pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania (§ 369 ods. 1 Obchodného zákonníka). V zmysle § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka (ďalej len „OBZ“) je povinnosť platenia úrokov spojená s obdobím skutočnej držby peňažných prostriedkov, čo potvrdzuje aj ust. § 16 ods. 1 ZoSÚ, podľa ktorého, ak spotrebiteľ splatí spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne pred dohodnutou lehotou splatnosti, je povinný uhradiť úrok a náklady vzniknuté len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho skončenia. Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku tohto nároku, moment jeho zániku nestanovuje. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil.

11. V ďalšej časti žalobca poukázal na judikatúru, konkrétne rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/12/2017. Uviedol, že v zmysle ust. § 497 OBZ, obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Ust. § 506 OBZ predstavuje len špecifický prípad odstúpenia od zmluvy veriteľom pri omeškaní dlžníka, ktoré môže veriteľ využiť, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Toto odstúpenie nespôsobuje zánik záväzku ex tunc, naďalej trvá právo veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, táto povinnosť odstúpením od zmluvy nezaniká. Ide o právny inštitút, určený na ochranu veriteľa a jeho využitím sa veriteľ nemôže dostať do horšieho právneho postavenia, v akom bol pred odstúpením od zmluvy, situácia totiž nastala pre neplnenie si povinnosti dlžníka. Právo veriteľa na vrátenie dlžnej sumy spolu s úrokmi z úveru trvá a nie je tým dotknutý nárok veriteľa na zákonný úrok z omeškania. Ďalej žalobca poukázal na rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Co/23/2017, sp. zn. 43Co/7/2018, sp. zn. 43Co/21/2018, sp. zn. 43Co/28/2017, sp. zn. 43Co/29/2018, sp. zn. 43Co/37/2018, sp. zn. 12Co/256/2018, rozhodnutia Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/193/2017, 7Co/366/2017, 12Co/116/2017, 12Co/70/2018, 7Co/326/2017, 7Co/203/2017, 12Co/171/2017, 12Co/115/2017, 7Co/4/2018, 12Co/4/2018, ako aj hromadne na rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/297/2017, 5Co/311/2017, 5Co/250/2017, 5Co/414/2017, 5Co/339/2017, 3Co/248/2017, 5Co/372/2017, 5Co/8/2018, 5Co/465/2017, 5Co/6/2018, 5Co/60/2018, 5Co/134/2018, ktorými súd priznal nárok na zmluvný úrok aj po predčasnom zosplatnení úveru, ako aj rozhodnutia sp. zn. 3Co/346/2017, 1Co/324/2017. Odvolateľ poukázal tiež na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co/138/2017, podľa ktorého má veriteľ v prípade omeškania popri úrokoch z omeškania právo i na dohodnuté úroky z úveru, pričom tieto možno požadovať aj súbežne, a ďalej na rozhodnutia sp. zn. 3Co/108/2017, 16Co/240/2018, 8Co/206/2018. Odvolateľ poukázal tiež na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co/36/2018, 14Co/22/2018, 14Co/29/2018 a 25Co/71/2018. Zvlášť poukázal na odlišné stanovisko predsedníčky senátu k rozhodnutiu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/38/2018. Na podporu svojho názoru poukázal tiež na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33Cdo/212/2014. Dôvodil, že síce návrh zákona č. 106/2014 Z. z. z roku 2013, ktorým sa mal meniť a dopĺňať Občiansky zákonník, obsahoval pod č. 1 ustanovenie, ktorým sa navrhovalo doplnenie OZ: „V § 53 ods. 9 sa na konci pripája táto právna veta: Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565.“ Táto navrhovaná zmena však nikdy nebola legislatívne prijatá a zákon č. 106/2014 Z. z. ani žiadna iná zákonná novelizácia takéto ani obdobné ustanovenie, odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu, neobsahuje. Preto je neprípustné, aby sa znenie dôvodovej správy k neexistujúcemu zákonnému ustanoveniu uvádzalo ako dôvod na odopretie nároku veriteľa na zmluvné úroky po zosplatnení. Naopak, fakt, že uvedený návrh nikdy nebol prijatý vo forme zákona dokazuje, že zákonodarca nikdy predmetný nárok veriteľa na zmluvný dohodnutý úrok po zosplatnení dlhu neobmedzil, čo potvrdzuje jeho dôvodnosť. K odvolaniu žalobca pripojil tiež uvádzaný návrh zákona.

12. Žalovaný odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie v napadnutej časti vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia, dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné, v dôsledku čoho bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutého výroku III. zmeniť a žalobe vyhovieť (§ 388 CSP), a vo zvyšku napadnutej časti výroku III. rozsudok potvrdiť (§ 387 CSP).

14. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, vymedzeným uplatnenou odvolacou argumentáciou žalobcu, bolo posúdiť správnosť právnych úsudkov súdu prvej inštancie vedúcich k záveru, že žalobu je nevyhnutné v časti o zaplatenie zmluvného úroku zo zmluvy o úvere za obdobie po zosplatnení, ako nedôvodnú zamietnuť v podstate s argumentáciou, že nebolo možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti úveru, včítane rozhodnutia o náhrade trov konania. Odvolateľ síce formálne napáda rozsudok aj v časti ďalších nárokov (zvyšok uplatnenej istiny vo výške 134,39 Eur, zvyšnej nepriznanej časti úrokov do zosplatnenia, sankčných poplatkov 647,18 Eur, ako úrokov z omeškania), avšak v rámci odvolania uplatnil výlučne argument o nároku na zmluvný úrok po zosplatnení úveru, ktorými uplatnenými odvolacími dôvodmi je odvolací súd viazaný. Žiada sa dodať, že v zmysle § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na odvolanie a podľa § 373 ods. 1 CSP súd ani nevyzýva na doplnenie odvolacích dôvodov. Rozsudok v rozsahu vyhovujúceho výroku I. a zastavujúceho výroku II. nebol odvolaním napadnutý, v týchto častiach nadobudol právoplatnosť a nepodliehal odvolaciemu prieskumu.

15. V zmysle § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

16. Základnou právnou otázkou v danom prípade, ako ju nastolil odvolateľ, bola otázka existencie a doby nároku na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatnení úveru teda, či v prípade zosplatnenia úveru veriteľom pred dojednanou splatnosťou úveru, v dôsledku porušenia povinnosti dlžníka, veriteľovi vzniká resp. zostáva zachovaný nárok na úroky z úveru a to popri úrokoch z omeškania a dokedy. Súdna prax na Slovensku bola dlhodobo pri riešení tejto otázky nejednotná.

17. Časť súdov zastávajúca názor, že veriteľ má nárok na úroky z úveru výlučne do splatnosti dlhu a od jeho splatnosti je dlžník povinný platiť iba úroky z omeškania, sa opierala najmä o rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 476/2012, ktorý akceptoval názory všeobecných súdov, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok) a od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania, teda, že po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru.

18. Po prvýkrát k tejto otázke, hoci okrajovo, zaujal stanovisko NS SR v uznesení sp. zn. 6Cdo 113/2018 zo dňa 30.7.2019, keď v závere rozhodnutia upriamil pozornosť odvolacieho súdu na rozsudok Súdneho dvora (piatej komory zo 7.8.2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17), v ktorom sa uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovanie za nesplnenie povinnosti dlžníkom platiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinností a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania.

19. Následne priamo túto otázku v dovolacom konaní riešil NS SR vo veci sp. zn. 5Cdo 42/2020 zo dňa 16.6.2020. V tomto rozhodnutí NS SR skonštatoval, že zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či Zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania.

20. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

21. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť.

22. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednanja, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ.

23. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednanja nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

24. Dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

25. Odvolací súd sa s popísaným názorom NS SR plne stotožňuje a zastáva názor, že veriteľ má nárok na úroky z úveru aj za čas po jeho predčasnom zosplatnení, a to až do zmluvne dojednanej doby splatnosti predmetného úveru. V dôsledku toho bolo potom nevyhnutné odvolaniu žalobcu čiastočne vyhovieť a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu čiastočne zmeniť.

26. V rozsahu formálne síce napadnutého, avšak neodôvodneného napadnutia ďalších nárokov (zvyšok istiny, sankčné poplatky, úroky z omeškania, úrok z úveru po dohodnutej splatnosti), bolo však potrebným, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

27. Keďže odvolací súd s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu a rozhodnutia NS SR, sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že veriteľovi nevzniká nárok na úroky z úveru za čas po predčasnom zosplatnení úveru, keď mal za to, že súd prvej inštancie v tomto rozsahu vec nesprávne právne posúdil, bolo potrebné, aby bol rozsudok v rozsahu úroku z úveru s použitím § 388 CSP čiastočne zmenený. Odvolací súd potom po vyčerpaní žalobcom uplatnenej odvolacej argumentácie, rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutého rozsahu zamietajúceho výroku III., pokiaľ išlo o úrok z úveru zo sumy priznanej istiny 6.329,52 Eur v sadzbe 14,9% ročne za čas od 18.6.2013 (deň nasledujúci po zosplatnení úveru) až do zaplatenia istiny, najdlhšie do 15.12.2022 (zmluvne dojednaná lehota konečnej splatnosti úveru), zmenil tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi úrok aj zo sumy 6.329,52 Eur vo výške 14,9% od 18.6.2013 do zaplatenia, najdlhšie do 15.12.2022, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (§ 232 ods. 3 CSP). Vo zvyšnom napadnutom rozsahu, voči ktorému bolo odvolanie žalobcu nedôvodné, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako v tejto časti výroku III. vecne správny s použitím § 387 CSP potvrdil.

28. V zmysle § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Podľa ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

29. V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

30. V zmysle § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, podľa ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

31. Na základe tohto rozhodnutia odvolacieho súdu bola napokon každá zo strán úspešná len čiastočne.

32. Žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia sumy istiny 6.463,91 Eur, úroku 1.500,35 Eur, sankčných poplatkov 647,18 Eur, poplatkov za upomienky 65,97 Eur, úroku 14,9% zo sumy 6.463,91 Eur od 5.9.2014 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 8% ročne z istiny 6.463,91 Eur a úrokov 1.500,35 Eur od 5.9.2014 do zaplatenia, čo po vyčíslení ku dňu rozhodnutia súdu o jednotlivých častiach predstavuje sumy 6.463,91 Eur + 1.500,35 Eur + 647,18 Eur + 65,97 Eur + 6.235,25 Eur (ako úrok 14,9% ročne zo sumy 6.463,91 Eur od 5.9.2014 do 23.2.2021 /rozhodnutie odvolacieho súdu/) + 1.017,19 Eur (ako úrok z omeškania 8% ročne zo sumy 6.463,91 Eur od 5.9.2014 do 23.8.2016 /rozhodnutie súdu prvej inštancie/) + 776,95 Eur (ako úrok z omeškania 8% ročne zo sumy 1.500,35 Eur od 5.9.2014 do 23.2.2021/rozhodnutie odvolacieho súdu/); čo je spolu 16.706,80 Eur.

33. Žalobcovi boli v tomto spore priznané nároky na zaplatenie sumy 6.329,52 Eur, úroku z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 6.329,52 Eur od 5.9.2014 do zaplatenia (rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 5C/517/2014-75 zo dňa 23.8.2016), úroku z úveru 14,9% ročne zo sumy 6.329,52 Eur od 15.1.2013 do 17.6.2013 (rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 5C/517/2014-148 zo dňa 5.3.2019) a úroku vo výške 14,9% ročne z istiny 6.329,52 Eur od 18.6.2013 do zaplatenia, najdlhšie do 15.12.2022 (týmto rozsudkom odvolacieho súdu z 23.2.2021). Vo zvyšku bol žalobca neúspešný. Spolu tak bola žalobcovi ku dňu rozhodnutia súdu o jednotlivých nárokoch priznaná suma: 6.329,52 + 996,08 Eur (ako úrok z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 6.329,52 Eur od 5.9.2014 do 23.8.2016/dátum rozhodnutia súdu prvej inštancie/) + 395,32 Eur (ako úrok z úveru 14,9% ročne zo sumy 6.329,52 Eur od 15.1.2013 do 17.6.2013/podľa rozhodnutia súdu prvej inštancie) + 7.252,73 Eur (ako úrok z úveru 14,9% ročne z istiny 6.329,52 Eur od 18.6.2013 do 23.2.2021/dátum rozhodnutia odvolacieho súdu/); čo je spolu 14.973,65 Eur.

34. Potom podľa výsledku konania ako celku bol hrubý úspech žalobcu v rozsahu 89,63% (14.973,65 Eur: 16.706,80 Eur x 100) a hrubý úspech žalovaného v rozsahu 10,37% (100% - 89,63%) a tým je daný prevažný čistý úspech žalobcu v rozsahu 79,26% (89,63% - 10,37%).

35. Úspešnejšiemu žalobcovi tak vznikol nárok na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) voči žalovanému v rozsahu 79,26% (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1

CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musel aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

36. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).